

Städer som satsar på kultur är vinnare

Städer som satsar på kultur är framtidens stora vinnare. Det anser Göran Cars, professor vid Tekniska högskolan i Stockholm, som har lång erfarenhet av forskning om vad som gör städer attraktiva att flytta till.

Göran Cars är professor vid Tekniska högskolan i Stockholm. Han har i många år studerat kulturens betydelse för städernas attraktivitet och utveckling. Umeås pågående arbete med Kulturhuvudstad 2014, samt en ny varumärkesplattform, ligger enligt Cars helt rätt i tiden.

— Jag tycker att Umeå ska fortsätta dra fördel av den acceptans och det klimat som finns i Umeå när det gäller kultur. Kulturfrågor ska ses som en del av en stads strategiska utveckling. Kultur är gemenskap, men också mycket betydelsefullt för stadens image.

Tiderna har förändrats. Företag och människor är mer benägna att flytta på sig än någonsin tidigare. Att bygga en attraktiv stad är numera ett måste för kommuner som vill vara konkurrenskraftiga.

— Förr flyttade människorna till jobben. Idag flyttar jobben till människorna. På 60- och 70- talet flyttade folk i princip bara om de blev arbetslösa. Idag flyttar folk till attraktiva platser och företagen följer efter eftersom det viktigaste för dem är tillgången till välutbildad arbetskraft.

Framtidens vinnare är därför städer som upplevs som attraktiva att flytta till. Göran Cars refererar till Ystad, en stad vars inflyttare han själv varit med och kartlagt.

— Av dem som flyttade till Ystad efter 1990 var det bara 20 procent som valde staden på grund av att de fått jobb. De flesta anger andra skäl, till exempel att de upplevde Ystad som en attraktiv stad, med en kvalitet i stadsmiljön som lockade. Det har också visat sig att folk är beredd att göra uppoffringar för att bo i, eller i närheten av, en attraktiv stad. Som att pendla till jobbet till exempel.

Kultursatsningar ger ringar på vattnet

Cars studier slår fast att satsningar på kultur ger synergieffekter. Flera studier visar att en kulturverksamhet ofta drar till sig andra. Med tiden bildas ett kluster. För att underlätta en sådan utveckling, i exempelvis en stadsdel, kan politiker och planerare skapa stråk. Kulturentreprenörer och näringslivet fyller sedan stråken med innehåll.

— Den här utvecklingen kan man tydligt se i området runt Folkoperan i Stockholm. När den stod klar ändrade kvarteret successivt karaktär. Ett café som specialiserade sig på klassisk musik etablerade sig i området och en musikaffär fick ett uppsving när ägaren bytte inriktning. Nya näringar bildas som en direkt effekt av satsningen på en kulturell institution. Och gamla ändrar karaktär.

Alltid lönsamt?

Men är det alltid lönsamt att satsa på kultur? Svaret är ja, även om väldigt många institutioner i Sverige aldrig kan bära sina egna kostnader.

Globen i Stockholm är det tydligaste exemplet. Trots arenans läge och status är det svårt att få plus och minus att gå ihop. Ändå är Globens betydelse oerhört stor för väldigt många näringar i området kring arenan. Men också i övriga Stockholm.

— Vi genomförde en studie när Paul McCartney spelade i Globen för en tid sedan. Det visade sig att konsertbesökarna i genomsnitt spenderade 2000 kronor i Stockholm i samband med konserten. Pengar som stannar i Stockholms stads lokala ekonomi.

En institution, till exempel en arena eller en teater, ger alltid positiva effekter för en stad.

— Men kommunen och näringslivet måste hitta en modell för att dela investeringskostnaderna eftersom avkastningen sällan syns i direkta intäkter för kommunen.

Ett bra kulturutbud har också en annan tydlig effekt enligt Göran Cars.

— Människor känner stolthet över att bo i en miljö som kan ge många människor positiva upplevelser. Därför har också kulturen en mycket stor betydelse för hur en stad uppfattas, det vill säga stadens varumärke.

Text: Jörgen Boman

<http://www.umea2014.se/arkivnyheter/stadersomsatsarpakulturarvinnare.5.2aeb902411d30c9e46080006159.html>